

Drodzy Czytelnicy,

specjalne potrzeby edukacyjne oraz rozwojowe to temat i obszerny, i ważny. Mogą one być konsekwencją sygnalizowanych lub nawet zdiagnozowanych wcześniej braków, trudności czy zaburzeń, ale bywa, że odzywają się nieoczekiwanie – na każdym poziomie edukacji. Do grupy SPE zalicza się zdolności i uzdolnienia szczególne, które często chodzą w parze z dysharmoniami.

Osoby zdolne z niepełnosprawnością fizyczną (np. o charakterze motorycznym, ortopedycznym), osoby sparaliżowane, z niedosłuchem, niewidzące, z problemami w mówieniu czy komunikacji, z zaburzeniami emocji, z deficytem uwagi albo nadpobudliwością (ADHD), z zespołem Aspergera (AS), ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się (np. dysleksją) tworzą nader obszerny krąg (jednostek i grup) o specjalnych potrzebach. Stąd nieustanna konieczność pogłębiania wiedzy z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz rozszerzenia pola zainteresowań społecznych również o do tej pory zbyt rzadko uwzględniany aspekt, mianowicie wybitne zdolności osób, które jednocześnie charakteryzują się różnymi deficytami rozwojowymi (np. zjawisko sawantyzmu).

Przypominamy, że specjalnym potrzebom edukacyjnym poświęciliśmy numer 2/2018/2019 „Języka Polskiego w Szkole Podstawowej” (cz. 1). Tom ten obejmował zagadnienia, które stanowiły ogólne wprowadzenie do SPE, część druga natomiast (nr 3/2018/2019) w znacznej mierze poświęcona jest zdolnościom oraz nierzadko towarzyszącym im trudnościom różnej natury.

W pierwszym rozdziale prezentujemy artykuł Marty Bolińskiej *Koncepcje, modele i możliwości pracy z uczniem zdolnym*. W części wprowadzającej uwagę zwracamy również na SNOS, czyli przestrzeń *Między zdolnościami a kłopotami*.

Część druga to spojrzenie na SPE z perspektywy nauczyciela akademickiego pracującego m.in. z uczniami zdolnymi poza obszarem szkoły i/lub zajęć lekcyjnych. Kompetencjom komunikacyjnym i medialnym dzieci kształtowanym we współpracy z uczelnią

wyższą poświęciły swój tekst Klaudia Cymanow-Sosin oraz Katarzyna Drąg (*Edukacja medialna dzieci na przykładzie współpracy Fundacji Uniwersytet Dzieci i Akademickiego Centrum Medialnego*). Marta Bolińska dzieli się doświadczeniem i wnioskami po realizacji zadania *Fascynujący Świat Nauki*. Z kolei Ewa Boksa zastanawia się, jak uczyć refleksyjności i krytycznego myślenia na lekcjach języka polskiego.

W rozdziale trzecim pojawia się Indywidualny Program Edukacyjny przygotowany dla ucznia z zespołem Downa przygotowany przez nauczyciela rewalidacji Katarzynę Komorowską.

Tom uzupełniają recenzje i opinie na temat ważnej literatury przedmiotu, tym razem poświęconej zespołowi Aspergera (w kontekście komunikacyjnym, kulturowym i terapeutycznym) oraz zagadnieniu dysleksji w aspekcie praktycznym (*Systemowy trening językowy – STJ-dysleksja*).

Liczmy na to, że obie części poświęcone specjalnym potrzebom edukacyjnym i prezentowane w nich prace wzbudzą zainteresowanie nauczycieli oraz okażą się wsparciem nie tylko dla polonistów.

Marta Bolińska